

Kinderen maken muziek op school en daarbuiten 2021 -2024

Resultaten en ambities van
stichting Muziek Netwerk Salland
zelf muziek maken, samen muziek maken

februari 2020

Inhoud

1. Muziek Netwerk Salland in een notendop
2. Redenen (te over) om door te gaan
3. Ambities
4. Financiering

Bijlagen: financiële indicatie
adhesiebetuigingen basisscholen

1. Muziek Netwerk Salland in een notendop

Ons doel

- ♪ kwalitatief instrumentaal muziekonderwijs binnen het curriculum van de basisscholen; waardevol voor het kind en de latere volwassene, en voor het schoolleven;
- ♪ behoud en versterking van de lokale muziekorganisaties; belangrijk voor het welbevinden van de muzikanten en voor de leefbaarheid in de dorpen op het platteland.

Onze aanpak

- ♪ regionaal t.b.v. alle de dorpen van de gemeenten Olst-Wijhe, Raalte, een gedeelte buitengebied Deventer en incidenteel in dorpen van de gemeenten Dalfsen en Ommen;
- ♪ inzet van circa 10 professionele muziekdocenten en een veelzijdige coördinator, allen zzp;
- ♪ medewerking van ruim 30 vrijwilligers, deels uit de verenigingen; vitale senioren waarvan de meesten voor instrumentenvervoer en muzikale ondersteuning;
- ♪ een depot met ruim 500 muziekinstrumenten.

Onze resultaten

- ♪ Van 0% naar 75% basisscholen. Veel Sallandse scholen, waaronder speciaal onderwijs, namen MNS in de arm. Jaarlijks circa 850 kinderen bereikt met algemene oriëntatielessen, Leerorkesten en korte muziekprojecten. Jaarlijks circa 3000 kinderen bereikt met de doorlopende Leerlijn Muziek bij het thematische onderwijs; in samenwerking met Katholieke Pabo Zwolle.
- ♪ Actieve steun aan de Sallandse muziekverenigingen bij de realisatie van drempelverlagende activiteiten. Om kinderen vanuit de binnenschoolse Leerorkesten te laten doorstromen naar de muziekverenigingen en lespraktijken. Verder ook hulp bij vernieuwing en samenwerking, en ontzorging van de verenigingen door praktische hand- en spandiensten.

2. Redenen (te over) om door te gaan

Antwoord op een maatschappelijke kwestie

Dat er in Nederland een zorgelijke situatie is ontstaan op het vlak van muziekeducatie, heeft de afgelopen jaren veel aandacht gekregen. Van harmonieorkest tot celloleraar, van het lokale kunstencentrum tot conservatorium en Concertgebouworkest: al enkele decennia heeft men de noodklok geluid over de verschraling van het Nederlandse muziekonderwijs. Daar zijn inmiddels wetenschappelijke inzichten bij gekomen. Uit breinonderzoek blijkt dat actieve muziekbeoefening van belang is voor de ontwikkeling van kinderen tot mensen met creatieve én sociale vaardigheden. Er gaat een grote positieve invloed uit van zelf muziek maken en samen muziek maken. In reactie hierop hebben Sallandse muziekverenigingen in 2014 de stichting Muziek Netwerk Salland opgericht.

Bijdragen aan de ambities van Overijssel

In het provinciale Coalitieakkoord 2019 – 2023 zet het college in op een samenleving waarin mensen zich verbonden voelen en gezien weten. MNS herkent zich in de culturele ambities van dit akkoord. Ons werk levert een bijdrage aan:

- ♪ cultuureducatie en talentontwikkeling
- ♪ vrijwillig actief zijn voor de samenleving
- ♪ leefbaarheid in de dorpen op het platteland
- ♪ verbinding met andere domeinen, met name sociaal.

Onze werkwijze en ervaringen zijn niet ‘van ons’ maar van de samenleving. Andere regio’s of gemeenten kunnen er wellicht inspiratie en praktische kennis aan ontleenen. Onze stichting opereert van onderop in een werkgebied van bescheiden omvang. Dit is nodig voor persoonlijk contact met scholen en muziekorganisaties, en voor wekelijks instrumentenvervoer naar de scholen. Dat laat onverlet dat MNS in een breder provinciaal verband gezien kan worden.

Aan de basis: muziek op school

Het basisonderwijs is dé plek waar alle kinderen kunnen worden bereikt met cultuureducatie (kunsten en erfgoed). Muziek maakt gebruik van een veelheid aan instrumenten. Daardoor is instrumentaal muziekonderwijs van een andere orde dan zingen-in-de-klas. Voor de meeste scholen is breed instrumentaal muziekonderwijs eenvoudigweg niet haalbaar. De vraag van de basisscholen zal daarom niet of nauwelijks veranderen.

MNS biedt de school een scala aan muziekinstrumenten uit ons rijke instrumentendepot. De lessen worden gegeven door professionele muziekdocenten. We brengen de scholen een gevarieerde muzikale prikkel voor alle kinderen in hun diversiteit. Dat maakt het ook mogelijk om talentjes te signaleren en hen de kans te geven te gaan bloeien.

Verbinden binnenschoolse muziekeducatie met buitenschools musiceren

Buiten school is er de wereld van de amateurs. Deze wereld van liefhebbers is niet vrij van zorgen. De gesubsidieerde muziekschool is verdwenen. Individuele lespraktijken zijn kwetsbaar. De lokale muziekverenigingen met een lange traditie zoals harmonie-orkesten en fanfarekorpsen, staan voor de opgave om te functioneren in een sterk veranderende wereld. Nieuwe aanwas, jonge leden zijn niet meer vanzelfsprekend. De verenigingen - onze oprichters - hebben behoefte aan actieve ondersteuning. MNS kan hieraan verdere invulling geven. Daarbij gaat het om te beginnen om drempelverlagende activiteiten voor kinderen van de basisscholen: een tussenstap van het binnenschoolse Leerorkest naar de muziekorganisaties. Meer in het algemeen kunnen zij steun bij verwezenlijking van hun ambities goed gebruiken.

MNS als organisatie

De afgelopen jaren heeft stichting MNS (muziekdocenten, projectleider, vrijwilligers, scholencommissie, bestuur) zich ingespannen om een inspirerende en betrouwbare partner te zijn voor de basisscholen. Afgaande op de evaluaties van de scholen zijn wij daarin geslaagd. Ook buitenschools klinken positieve geluiden. We hebben in de loop der tijd veel ervaring opgedaan.

Als stichting is MNS een kleintje gebleven, wel met een groot bereik maar met een minimale overhead (en idem financiële reserves). Zo willen we het houden.

3. Ambities

Weer vier jaar muziek in de basisscholen

Omdat de vraag van de (meeste) basisscholen dezelfde blijft, zal MNS doorgaan op de ingeslagen weg.

Onze rol: verantwoordelijk voor inhoud en uitvoering, binnen de kaders van de school.

We onderhouden persoonlijk contact met alle basisscholen (geen brochure in de brievenbus).

Lessen Leerorkest

Bestemd voor de hoogste groepen. Minimaal 10 aaneengesloten weken waarin de kinderen in groepjes les krijgen op slagwerk-, strijk- en blaasinstrumenten, en gitaar. Altijd afgesloten met een feestelijk concert op school, in de kerk of een zorginstelling. En altijd vooraf gegaan door minimaal 4 algemene oriëntatielessen: wat is muziek, welke instrumenten zijn er, welke soorten muziek.

Beoogd bereik in 4 jaar: 75% van 32 basisscholen (dit was het bereik met de Rijkssubsidieregeling)

Korte muziekprojecten

Muzikale impulsen van enkele lessen, voor alle leeftijdsgroepen. Ze dienen tegelijkertijd als training voor de leerkrachten, met een professioneel begeleide les. De school heeft een ruime keuze aan projecten, zoals liedjes en musicals schrijven, spelen op ukeles, boomwackers en ander onofficieel slagwerk, Orff-instrumentarium, grafisch notenschrift maken. De instrumenten lenen de scholen van het Instrumentenfonds Muziek Netwerk Salland.

Beoogd bereik jaarlijks: tussen 60 - 70% van de scholen

Leerlijn thematisch muziekonderwijs

Doorlopende Leerlijn die past bij het vakoverschrijdend onderwijs. Voor alle leeftijdsgroepen. De school kiest de overkoepelende inhoudelijke thema's (bv. Winter, Eten uit de Tuin, Vikingen, Museumbezoek) en daar zijn leskaarten muziek bij gemaakt. De Leerlijn is in de afgelopen jaren geïmplementeerd op 26 van de 32 basisscholen de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte, en in 15 scholen in Dalfsen, Ommen en Harderberg. In de komende jaren wil MNS dat aantal nog verhogen. Tegelijkertijd is het zaak dat alle scholen steeds geïnformeerd blijven over de Leerlijn en haar actualisaties. Een bescheiden taak die echter van wezenlijk belang is om de (overbelaste) leerkrachten te ondersteunen.

Verbinden binnenschools met buitenschools

Weer vier jaar inzet op diverse vormen van muziek maken die kinderen aanspreken en die leiden tot grotere deelname aan muziek (leren) maken buiten school.

Onze rol: aanjagend en ondersteunend voor de muziekorganisaties. De inhoud wordt bepaald in persoonlijk contact.

Doorstromen, talentontwikkeling

Een actieve helpende hand bij opzetten en actueel houden van drempelverlagende activiteiten om kinderen van de Leerorkesten te laten doorstromen. Het gaat om zelf muziek maken en samen muziek maken in vervolgorkestjes en -ensembles, en kennismakingsrondes bij verschillende muziekorganisaties en individuele lespraktijken. In het bijzonder de talentjes onder hen worden hiermee enthousiast gemaakt zich verder te ontplooiën. Voorbeelden van activiteiten in de afgelopen jaren zijn De Ronde van Raalte, MuzieKidz Wijhe/Broekland, De Ronde van Olst, Yooo Orkest Raalte. Ook zal worden gekeken naar verbindingen met een bestaand of toekomstig aanbod Algemene Muzikale Vorming.

Bijhouden en verspreiden van de Muzikale Kaart Salland, fysiek en via internet, met daarop alle muziekverenigingen en muzikale lespraktijken.

Ondersteuning ambities muziekverenigingen

Meedenken met de verenigingen, bv. helpen met antwoord op de vraag wat een vereniging met haar liefde voor muziek kan betekenen voor het dorp en het buitengebied. De ondersteuning kan zowel inhoudelijke vernieuwing betreffen als hand- en spandiensten bij de realisatie. Naast de voor de hand liggende aandacht voor de jeugd als doelgroep, meer aandacht voor andere groepen in de lokale gemeenschap, zoals mensen in het sociale domein: werken aan manieren waarop zoveel mogelijk mensen zelf en samen muziek kunnen maken, binnen een zorginstelling of als lid van een vereniging.

Openbare, gratis toegankelijke muziekmaakmiddagen

De enige vorm waarin MNS zich, in samenwerking met de muziekorganisaties, richt op een algemeen publiek. Eenmaal per jaar of twee jaar een muziekmarkt. Gezellige inloopmiddagen waarbij jong en oud alle instrumenten kunnen proberen en deelnemen aan workshops. Na onze ervaringen in de grotere centraal gelegen accommodaties zoals theater of Kulturhus, zoeken we ook naar kleinschaliger formules voor alle dorpen, al dan niet in combinatie met andere activiteiten.

4. Financiering

Wil men kinderen serieus in aanraking brengen met muziek, dan zijn er geschoolde muziekdocenten voor de verschillende soorten muziekinstrumenten nodig. Ook vergt instrumentale muziekeducatie tijd. Er wordt daarom minimaal 10 weken achtereen gespeeld met de Leerorkesten.

M.a.w. muziekeducatie kost geld.

De start van MNS was bescheiden, met behulp van eenmalige subsidies uit landelijke culturele fondsen. De provincie bekostigde een flink deel van het instrumentendepot. De grote sprong voorwaarts kon worden gemaakt door de Rijksbijdrage 2016-2019 voor de basisscholen. Heel belangrijk voor meer en beter muziekonderwijs op school: het waren meerjarige subsidies. Uit deze Muziekimpuls zijn de Leerorkesten en de korte muziekprojecten gesubsidieerd; de scholen betaalden een eigen bijdrage.

De gemeente Raalte heeft als extra aanmoediging een aanvullend, vierjarig subsidie met een jaarlijkse vast bedrag verstrekt.

De Leerlijn Thematisch Muziekonderwijs is gerealiseerd met eenmalige projectsubsidies uit het programma Cultuureducatie met kwaliteit.

Voor onze buitenschoolse activiteiten hebben de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe vaste meerjarige subsidies verstrekt en soms een eenmalige projectsubsidie. Van de provincie ontving MNS een eenmalig projectsubsidie.

De rijkssubsidieregeling Muziekimpuls voor basis scholen is na 4 jaar alweer stopgezet. Het rijk heeft aangekondigd dat er geen nieuwe, aparte geldstroom voor muziekeducatie komt.

De gemeenten bezinnen zich op het ogenblik op nieuw meerjarenbeleid en de provincie op de cultuurnota 2021-2024.

De toekomst van breed instrumentaal muziekonderwijs in de Sallandse basisscholen is ongewis.

Financiële indicatie Kinderen maken muziek op school

Per jaar	Kosten per school	Aantal scholen ambitie	Kosten totaal	Bijdragen scholen 1/3	Nog te dekken
Oriëntatielessen minimaal 4 lessen uren+ reiskosten docenten instrumenten/vervoerskosten vrijwilligers planning en organisatie	500,-	24 van 32	12.000,-	4.800,- 200,- per school	7.200,-
Lessen en concert Leerorkesten minimaal 10 weken les uren+reiskosten docenten instrumenten/vervoerskosten vrijwilligers planning en organisatie	3.500,-	18	63.000,-	18.000,- 1000,- per school	45.000,-
Korte projecten uren+reiskosten docent materiaal planning en organisatie	500,- per project	24	12.000,-	12.000,-	
Totaal nog te dekken					52.200,-
Leerlijn - verdere implementatie tot 90% - actueel houden					PM

Aan:
College van Gedeputeerde Staten van de provincie
Overijssel
Luttenbergstraat 2
8012 EE Zwolle

Raalte, 14-02-2020

Briefnummer: 20-047
Onderwerp: Instrumentaal Onderwijs
Behandeld door: M.G. Bauer

Geacht college,

De afgelopen jaren is Muziek Netwerk Salland de gewaardeerde culturele partner geweest van vele basisscholen in onze regio. Het Muziek Netwerk verzorgde instrumentaal muziekonderwijs, korte muziekprojecten in de klas, trainingen aan leerkrachten, en ontwikkelde een leerlijn thematisch muziekonderwijs waar veel van onze scholen mee werken.

Leerkrachten en leerlingen zijn ieder jaar weer zeer tevreden over het instrumentaal muziekonderwijs en waarderen het aanbod van Muziek Netwerk Salland met een ruime 8,5.

Dat muziek maken belangrijk is voor de kinderen weet u ongetwijfeld ook. Onze scholen zijn graag in zee gegaan met Muziek Netwerk Salland omdat zij een muzikaal aanbod hebben dat wij als scholen zelf niet kunnen verwezenlijken, de kinderen plezier hebben en talenten ontwikkelen, terwijl ze iets heel waardevols leren. Niet alleen op cultureel vlak, maar ook in de ontwikkeling als sociaal mens, die leert luisteren naar een ander. De instrumentale muzieklessen zijn de afgelopen jaren financieel mogelijk gemaakt door bijdragen uit fondsen (Kinderen maken Muziek) en de subsidie van de rijksoverheid (regeling Muziek Impuls) en eigen bijdragen van de scholen. Tot onze teleurstelling waren dit aanjaagsubsidies en hebben fondsen en de rijksoverheid besloten te stoppen met deze regelingen. Door het ontbreken van reguliere subsidies worden prachtige initiatieven zoals Muziek Netwerk Salland gedwongen te stoppen. Financieel zijn we nu terug bij af. En dat betreuren wij zeer.

Daarom steunen wij het appèl dat Muziek Netwerk Salland op u doet. Laat het niet gebeuren dat het gewaardeerde, breed instrumentaal muziekonderwijs in Salland na 4 jaar alweer inzakt.

Met vriendelijke groet,

M.G. Bauer
voorzitter college van bestuur *mijnplein*

Aan Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel
Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Olst-Wijhe
Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Raalte

Februari 2020

Behoudt het Instrumentaal Muziekonderwijs voor onze basisscholen

Geachte Colleges,

De afgelopen jaren is Muziek Netwerk Salland de gewaardeerde culturele partner geweest van vele basisscholen in onze regio. Het Muziek Netwerk verzorgde instrumentaal muziekonderwijs, korte muziekprojecten in de klas, trainingen aan leerkrachten, en ontwikkelde een leerlijn thematisch muziekonderwijs waar veel van onze scholen mee werken.

Leerkrachten en leerlingen zijn ieder jaar weer zeer tevreden over het instrumentaal muziekonderwijs en waarderen het aanbod van Muziek Netwerk Salland met een ruime 8,5.

Dat muziek maken belangrijk is voor de kinderen weet u ongetwijfeld ook. Onze scholen zijn graag in zee gegaan met Muziek Netwerk Salland omdat zij een muzikaal aanbod hebben dat wij als scholen zelf niet kunnen verwezenlijken, de kinderen plezier hebben en talenten ontwikkelen, terwijl ze iets heel waardevols leren. Niet alleen op cultureel vlak, maar ook in de ontwikkeling als sociaal mens, die leert luisteren naar een ander.

De instrumentale muzieklessen zijn de afgelopen jaren financieel mogelijk gemaakt door bijdragen uit fondsen (Kinderen maken Muziek) en de subsidie van de rijksoverheid (regeling Muziek Impuls) en eigen bijdragen van de scholen.

Tot onze teleurstelling waren dit aanjaagsubsidies en hebben fondsen en de rijksoverheid besloten te stoppen met deze regelingen. Door het ontbreken van reguliere subsidies worden prachtige initiatieven zoals Muziek Netwerk Salland gedwongen te stoppen.

Financieel zijn we nu terug bij af. En dat betreuren wij zeer.

Daarom steunen wij het appèl dat Muziek Netwerk Salland op u doet. Laat het niet gebeuren dat het gewaardeerde, breed instrumentaal muziekonderwijs in Salland na 4 jaar alweer inzakt.

Hoogachtend,
Adrie Bolijn

Directeur-bestuurder
De Mare, Stichting openbaar basisonderwijs Salland

